

Fríggjadagur
12. desember 1996

hygg & hoyr

8 síður at
taka úr

Prestur farin í sjónvarpið

– Tann besti skúlin eg havi havt, var tíðin, eg var til skips, sigur Ólavur Rasmussen, sum nú starvast sum tíðindamaður í Sjónvarpi Føroya. – Eg havi fyríbils slept prestagerninginum, men kenni eg meg sjálvan rætt, so verður hetta kortini ikki mítt lívssturv, sigur Ólavur Rasmussen, sum vit nú skulu venja okkum við at síggja á skíggjanum...

EIRIKUR LINDENSKOV

Ólavur Rasmussen er prestlærdur prestasonur. Hann varð útbúgvinn gudfrøðingur í Reykjavík í 1986 og tók árið eftir hjágrein í Guðfrøði í Árhús.

Hann hevur starvast í fleiri ár sum sjómansprestur. Fyrst í Rotterdam í Týsklandi, síðani í Husum í Norðurtýsklandi og seinni eisini í London.

Ólavur Rasmussen var leiðari í Føroyingahúsinum í Keypmannahavn eitt knapt ár í 1994.

Í sínum ungu dögum var Ólavur sjómaður. Hann var við línubáti, snellubáti og við trolara.

– Tað er tann besti skúlin, er nakrantíð havi havt, sigur Ólavur. – Nógv betri enn universitetið, leggur hann

afturat.

Men Ólavur Rasmussen hevur eisini starvast sum tíðindamaður. Tað var í 1987-88, tá hann starvaðist í útvarpinum.

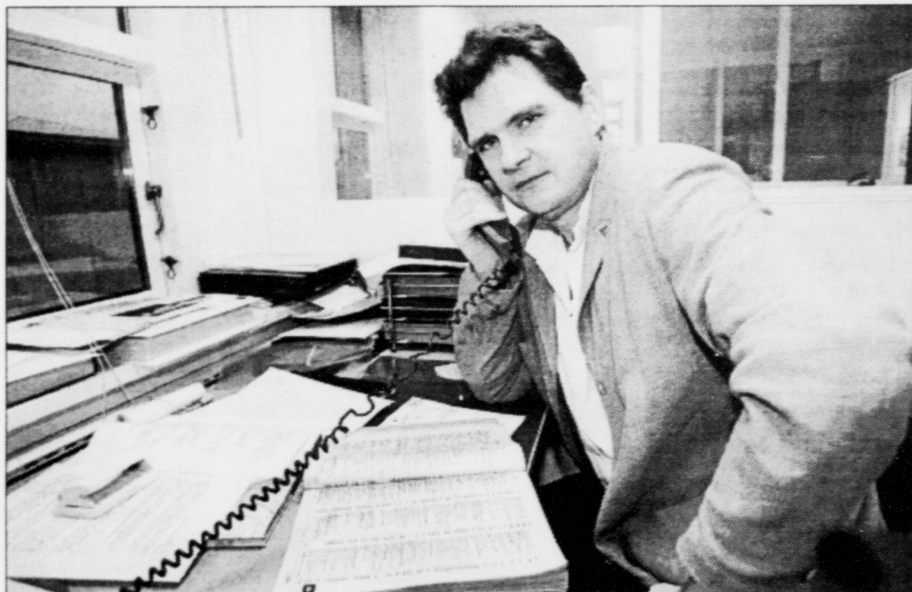
Nú er Ólavur Rasmussen aftur farin í fjölmiðlaheimin – hesuferð sum sjónvarpstíðindamaður í Sjónvarpi Føroya.

Har byrjaði hann 2. desember – í síðstu viku. Hann hevur ikki fingið serligar uppgávur, men starvast sum sáttmálasettur tíðindamaður.

Seinni skal hann gera onkrar serligar sendingar.

Tað er ikki óvanligt, at prestar – ella gudfrøðingar starvast sum tíðindafólk.

– Í fyrstuni varð orðið... endurgevur Ólavur skemtandi Jóhannus. Og heldur

– Eg havi slept prestastarvinum fyríbils. Men eg vænti ikki, at starvið sum tíðindamaður verður mitt lívssturv, heldur Ólavur Rasmussen, sum nú arbeidir sum tíðindamaður í Sjónvarpi Føroya. – Men tað er gott at royna okkurt nýtt, heldur hann

fýri, at orðið kann nýtast so nógvastaðni – bæði á prædikustólinum og í sjónvarpinum.

– Men hevur presturin Ólavur Rasmussen nú valt sær annað lívssturv?

– Nei, tað vænti eg ikki. – Kenni eg meg sjálvan rætt, so er starvið sum tíðindamaður heldur ikki mitt lívssturv, sigur hann.

Ólavur Rasmussen hevur ikki starvast sum prestur í

Føroyum, og tað ætlar hann sær ikki fyríbils.

Hann hevur kortini ikki slept prestagerninginum, sigur hann – bara fyríbils.

– Tá tú arbeidir við menniskjum, so er gott at royna

okkurt annað inniríðillum, heldur Ólavur Rasmussen, sum við nú skulu venja okkum við at síggja á skíggjanum...

Orð, sjónvarpskunnan og jólamannamál

Útvarps- og sjónvarpsummáli

EIRIUR LINDENSKOV

Eitt frálíkt tiltak – hatta við máltáttinum »Orð og Mál«, sum útvarpið hevur á morgni. Tað er hugvekjandi at hoyra fólk við málsligum kunnleika greiða frá uppruna og søgu málsins. Oftast verður hetta gjørt á ein hátt, so tað er so nøkulunda lætt at skilja – hevur tú bindindi at lurtu.

Eyðvitað er, at tað er trupult at greiða hetta á einfaldan hátt – tú verður noyddur at leggja oyrast til, um tú skal skilja tað, ið greitt verður frá. Men tað ber væl til, tí fleiri av fólkunum aftan máltáttin duga væl at greiða frá – stutt og greitt.

Hesa vikuna hevur tátturin tó verið eitt sindur keðilgari. Tú kennir teg aftur á skúlabeinki við okrum keðiligum lærara...

Í hesum køvandi keðiliga læraraindustíli legði málserfrøðingurin fýri við at hatta politikarar fyrri vána-ligan málburð.

Ikki tí, mangt er lægið, sum politikarar kunnu finna upp á at gera – og ikki minst siga. Komi her at hugsa um eina figgjarlógargriviðgerð – kanska tað var í 89. Tá segði Lasse Klein hesi mergjaðu orð: »Tað skal sterkur látur til fyrri at fáa samfelagsskúttuna uppaftr á rættkøl...« Málsliga heilt burturvíð, tí sápa í sjálvum sær fær sjálvandi onga skúta á rættkøl. Men politikarar gera kortini ikki allar skarnsgerðir, ið gjórdar verða.

Ein málsliga, málserfrøðingurin hevði á lofti mánamorgunin, var »alt annað líka«. Hetta var »politikararmál«, varð

sagt.

Her haldi eg, at serfrøðingurin blandar hugtøkini saman. Ikki haldi eg, at føroysku politikararnir hava funnið upp á hasa málsliguna. Heldur er hetta tað, ið vit nevna »akademikararmál«. Hetta er málið, sum tey lærdu tosa.

– Tá eg sigi »tey lærdu«, so eru tað einamest fólk, ið hava lisið í Danmark – fólk, við akademiskari útbúgving. Hetta eru kanska fyrst og fremst studentaskúlalærarar, læknar, frøðingar av ymsum slag o. o., sum stóran part av síni ungdomstíð hava sitið grivin í donskum bókum og bókum, skrivaðum á øðrum fremmandum máli.

At hetta ávirkar málburðin er eyðsæð. Serliga tá hugsað verður um, at

okkara heimliga miðnáms-skúlar als einki gera við at rætta hetta.

Men vit skulu sjálvandi upplýsa um skeivleikar og egga fólk til góðan málburð. Eg fegnist um, at útvarpið hevur tikið táttin upp. Men tað skerst ikki burt, at gamli læraraindustílin ikki er besti máttin.

– Hartíð ikki fólkíð, eggjð teimum heldur við positivum, uppsýsandi og kunnandi máltílfari. Tá fer at hjálpa...

Sjónvarpið royndi í samband við kommunuvalið nýggja – og sera spennandi útgerð. Teir sendu beinleiðis úr fyra ymsum støðum í landinum. At senda eitt nú av Svagaskarði er mangan roynt, men at senda beinleiðis úr Klaksvík og av Tvøroyri – tað hava vit ikki sæð fyrr.

– Men tað hevur sjónvarpstjórin heldur ikki roynt áður – hetta sást skílliga á samrøðunum við afturvaldu borgarstjórnarar.

Tú hevði ein varhuga av, at tøkkin hevði størri áhuga enn samrøðuevni. Men tað skulu vit ikki siga sjónvarpstjóran ringan fyrri. Hatta er sera spennandi, men harfyrri eigur hyggjarin altíð at vera í fokus...

Sendingin »Krosskast«, ið er komin í staðin fyrri Dag og viku mikuvöld er ein frálík sending. Hon prógvar, at eitt kjak – sum er nógv biligari at framleiða enn tíðindasendingin – ofta er nógv meira upplýsandi. Mikudagin var evnið bruttoskatturin hjá Anfinni Kallsberg. Hetta er eitt sera stórt mál, sum nerfir hvørt mansbarn í

Føroyum. Í útvarpi og sjónvarpi er trupult at upplýsa fólk nágreiniliga um evnið – tí verður tað ofta gjørt í brotum. Í bløðunum ber betur til at lýsa eitt so stórt mál, tí tann, ið hevur hug, kann lesa tað – onnur kunnu lata vera.

Sendingin mikukvøldið gav fólk eitt eftir umstøðunum gott innlit í málið.

Sandoyggin er jólaoyggin í Føroyum. Í øllum førum, um vit skulu trúgva útvarpinum. Útvarpsjólammenn tosa altíð sandoyamál, og gongur tú og slotar eftir jólamonnum runt um í skúlum og aðra staðni, so hann hjálpi mær, um teir ikki eisini tosa rama sandoyadialekt. Einki galið við tí, men tað gevur okkum eina hómig av, hvussu stóra ávirkan útvarpið hevur á mál okkara...